

IgA-nefropathie (nierfilterontsteking)

IgA-nefropathie is een vorm van nierfilterontsteking. De oorzaak is aantasting van de nierfilters door afweerstoffen van je eigen lichaam.

Als er lichaamsvreemde stoffen in ons lichaam komen, maakt het afweersysteem hier antistoffen tegen. Er zijn verschillende soorten antistoffen. IgA-antistoffen worden met name gevonden in de slijmvliezen (bijvoorbeeld in de mond-keelholte en de darmen). Bij IgA-nefropathie slaan antistoffen van het IgA-type neer in de nier en veroorzaken daar een nierfilterontsteking (glomerulonefritis). Dit kan leiden tot bloed- en eiwitverlies in de urine, nierfunctiestoornissen en een hoge bloeddruk.

Een IgA-nefropathie kan op iedere leeftijd optreden, maar wordt vooral gezien bij mensen tussen de 20 en 40 jaar. Het komt vaker voor bij mannen dan bij vrouwen. 1 op de 50.000 mensen in Nederland heeft een IgA-nefropathie.

Symptomen

Bloedverlies in de urine

De meeste mensen komen bij de arts in verband met zichtbaar bloedverlies in de urine. Dit kan een eerste uiting zijn van de ziekte en gebeurt vaak in aansluiting op een bovenste luchtweginfectie (bijvoorbeeld na een keelontsteking of verkoudheid) of na lichamelijke inspanning.

Andere mensen hebben helemaal geen klachten. De ziekte wordt dan vaak bij toeval ontdekt omdat er microscopisch (oftewel onzichtbaar) bloed en/of eiwit in de urine zit of omdat er bij bloedonderzoek een verminderde nierfunctie wordt gevonden.

Vocht vast houden

Een heel klein deel van de patiënten presenteert zich bij de arts in verband met vocht vast houden en grote hoeveelheden eiwit in de urine (een nefrotisch syndroom).

Onderzoeken

Vaak hebben artsen een vermoeden dat het gaat om een IgA-nefropathie op basis van bloed- en urineonderzoek. Zolang de nierfunctie goed is en er weinig eiwit in de urine zit is er geen reden tot aanvullend onderzoek of behandeling. De artsen controleren het bloed en de urine dan regelmatig (minstens 1 x per jaar).

Als de nierfunctie achteruit gaat of de hoeveelheid eiwit in de urine toeneemt, kan de arts besluiten om een nierbiopt te verrichten om de diagnose IgA-nefropathie te bevestigen. Bij een nierbiopt wordt een stukje weefsel uit de nier gehaald en onder de microscoop bekeken.

Nierbiopsie

Onderzoek waarbij nierweefsel wordt verwijderd

Zie: <https://www.antoniuziekenhuis.nl/nierbiopsie>

Behandelingen

In een groot deel van de gevallen blijft de nierfunctie goed en zal de patiënt weinig van de ziekte merken. Bij een ander deel van de patiënten gaat de nierfunctie echter in de loop van de tijd geleidelijk achteruit en kan er uiteindelijk een vorm van nierfunctievervangende behandeling noodzakelijk zijn. Bij een hele kleine groep patiënten gaat de nierfunctie snel achteruit en is een behandeling met afweeronderdrukkende medicatie nodig.

Tijdens een periode met zichtbaar bloedverlies in de urine kan de nierfunctie tijdelijk achteruit gaan, het is dan verstandig de nierfunctie te laten controleren en te overleggen met uw behandelend arts.

Bloeddruk

Het is belangrijk de bloeddruk goed te behandelen. Met behulp van bloeddruk verlagende medicatie kunnen we de hoeveelheid eiwit in de urine zo laag mogelijk houden, wat nodig is om de nieren op lange termijn te beschermen. We gebruiken hier over het algemeen zogenaamde ACE-remmers voor. U kunt zelf het zoutgebruik in de voeding beperken, ook dit heeft een gunstige invloed op de bloeddruk en op de hoeveelheid eiwit in de urine

Cholesterol

Voor de mensen met een verminderde nierfunctie kan het nodig zijn cholesterol-verlagers (statines) te gebruiken. Mensen met een verminderde nierfunctie hebben namelijk een hoger risico op hart- en vaatziekten. Cholesterolverlagers (statines) verlagen het cholesterol en verminderen zo het risico op hart- en vaatziekten.

Gewicht

Indien u overgewicht heeft is het verstandig om af te vallen. De bloeddruk kan hierdoor dalen, de hoeveelheid eiwit in de urine kan hierdoor verminderen en het verlaagt uw risico op hart en vaatziekten.

Roken

Roken verhoogt niet alleen het risico op hart- en vaatziekten, maar beschadigt ook de nieren, wij adviseren u dan ook dringend om, indien u rookt, hiermee te stoppen.

Visolie

Dit zou mogelijk de achteruitgang van de nierfunctie een heel klein beetje kunnen vertragen. Dit is echter nooit goed aangetoond. Het heeft wel nadelen: het geeft een visachtige smaak in de mond, het kan misselijkheidsklachten geven en het wordt niet vergoed door de zorgverzekeraar. Het gebruik van visolie wordt in het algemeen niet aangeraden.

Behandeling met afweer onderdrukkende medicatie (immunosuppressiva)

Alleen bij snelle achteruitgang van de nierfunctie of bij toename van de hoeveelheid eiwit in de urine is het nodig om te behandelen met middelen die het afweersysteem onderdrukken. De behandeling bestaat dan uit

een hoge dosis van het medicijn Prednison. In een minderheid van de gevallen wordt ook een sterker ontstekingsremmend medicijn Cyclofasfamide aan de Prednison toegevoegd.

Zwangerschap

Als u een IgA-nefropathie heeft zonder tekenen van nierschade, dan is uw risico op het krijgen van problemen tijdens de zwangerschap ongeveer gelijk aan vrouwen die geen IgA-nefropathie hebben.

Indien er wel tekenen zijn van schade aan de nier (verhoogd kreatinine in het bloed of eiwit in de urine), dan kan een zwangerschap meer risico's opleveren voor u en de baby. Verder kan het belangrijk zijn om bepaalde medicatie die u slikt voor de IgA-nefropathie te staken omdat ze gevaarlijk kunnen zijn voor de ongeboren vrucht (denk hier aan bepaalde bloeddruk- en cholesterolverlagers).

Overleg daarom voordat u zwanger raakt met uw behandelend arts over eventuele risico's van een zwangerschap en over uw medicatie gebruik.

Expertise en ervaring

De internisten van het St. Antonius behandelen klachten zoals (langdurige) koorts, gewichtsverlies, chronische vermoeidheid, hoge bloeddruk, aderverkalking, infecties en vele andere ziekteverschijnselen en aandoeningen.

Ook zijn de internisten gespecialiseerd in deelspecialismen, zoals:

- stofwisselingsstoornissen, afwijkingen in de hormoonhuishouding, schildklier-aandoeningen en diabetes (endocrinologie);
- diabetes (diabetologie);
- kanker (oncologie);
- ouderengeneeskunde (geriatrie);
- ziekten van bloed, beenmerg en lymfeklieren, bloedarmoede (hematologie);
- nierziekten en nierfunctiestoornissen (nefrologie);
- vaatziekten en cholesterolproblemen (vasculaire geneeskunde).

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op de website (<http://www.nieren.nl/bibliotheek/46-iga-nefropathie>) van de Nierpatienten Vereniging Nederland.

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Interne Geneeskunde (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/specialismen/interne-geneeskunde>)

Contact Interne Geneeskunde

T 088 320 47 00